

M.p. czwartek 21 czerwca 1945 r.

124
Rok II Nr. (400)

WYROK W T. ZW. PROCESIE MOSKIEWSKIM

Moskwa 21.VI. Dziś w nocy ogłoszony został wyrok w procesie polskich przywódców politycznych. Sąd uznał winę 12 oskarżonych za udowodnioną, 3 zaś uniewinnił. Sprawa szesnastego oskarżonego Pajdaka, który jest chory, rozpatrywana będzie oddzielnie. Wyrokiem sądu GEN. OKULICKI, b. dowódca Armii Krajowej, skazany został na 10 LAT WIĘZIENIA, WICEPREM. JANKOWSKI, prezes Krajowej Rady Ministrów - na 8 LAT WIĘZIENIA; BIEN i JASIUKOWICZ, ministrowie Rządu Krajowego - po 5 LAT WIĘZIENIA, POZOSTALI OSKARŻENI - na kary od 4 do 18 MIESIĘCY WIĘZIENIA.

Londyn 21.VI. Gen. Okulicki, który bronił się sam, przyznał się że polecił Armii Krajowej zachować broń, amunicję i radiodbiorniki, oraz że stał na czele ukrytej organizacji, zaprzeczył natomiast, jakoby wydawał rozkazy działalności terrorystycznej wymierzonej przeciwko armii sowieckiej. Oświadczył on dalej, że powstanie warszawskie wybuchło nie na rozkaz z Londynu, lecz zdecydowane zostało w Kraju. Gen. Okulicki powiedział, że ponosi za nie częściową odpowiedzialność. Następnie oświadczył on, że nigdy nie był wrogo nastawiony do Związku Sowieckiego, lecz nie miał do niego zaufania.

Sztokholm 21.VI. Wkrótce po ogłoszeniu wyroku moskiewskiego radio szwedzkie podało komentarz, w którym powiedziano m. in.: Biorąc pod uwagę zarzuty, wytoczone przez Moskwę aresztowanym przywódcom polskim, następnie wielki rozmach propagandowy, z jakim rozpoczęto proces, wreszcie stosunki w sowieckim wymiarze sprawiedliwości - należy stwierdzić, że wyrok -

jak na metody moskiewskie - jest łagodny. Jest to niewątpliwie "wyrok polityczny". Moskwiem chodziło z jednej strony o to, aby skompromitować rząd polski w Londynie, z drugiej zaś - aby zbyt ostrym wyrokiem nie zrazić sobie opinii światowej.

WYWIAD Z PANIĄ OKULICKĄ

M.p. 21.VI. Dziennik hebrajski "Haaretz" zamieszcza dziś wywiad z małżonką gen. Okulickiego, która przebywa w Tel-Awivie. P. Okulicka nie poruszyła w rozmowie momentów politycznych. Dziennik przypomina, że 19-letni syn pp. Okulickich podchor. Zbigniew Okulicki zginął pod Anconą. Kiedy gen. Okulicki żegnał się ze swą żoną w roku 1943 - pisał dziennik - wiedział jaka misja go czeka, lecz jako żołnierz nie powiedział o tym swej żonie ani słowa. Pani Okulicka, jak przystało na żonę żołnierza - również o nic nie pytała. Dziś modli się ona o życie swego męża. Gen. Okulicki ma już za sobą trzy wojny. Jako młody oszołok walował w Legionach, później w wojnie polsko-bolszewickiej, a w r. 1939 z Niemcami.

CISZA WOKÓŁ ROZMÓW W MOSKWIE

M.p. 21.VI. Dziś rano nie nadeszły żadne nowe szczegóły na temat rozmów moskiewskich w sprawie utworzenia t. zw. polskiego tymczasowego rządu jedności narodowej. Radio brytyjskie doniosło, że w ciągu dnia wczorajszego nie było żadnych rozmów między "przywódcami polskimi". Sztokholm, opierając się na doniesieniach korespondentów amerykańskich zapowiada przyjęcie Mikołajczyka i Stańczyka, a następnie pozostałych uczestników rozmów, przez Stalina. Przypuszczają, że do niedzieli ogłoszony będzie komunikat o stanie rozmów.

WE WTOREK ZAKOŃCZENIE ROZMÓW W SAN FRANCISCO

Nowy Jork 21.VI. Sekretarz stanu Stettinius oświadczył wczoraj wieczorem, że konferencja w San Francisco zakończona zostanie we wtorek orędziem prezydenta Trumana. Projekt statutu światowej organizacji bezpieczeństwa jest już gotowy, pozostają tylko kroki formalne i techniczne. Podpisywanie statutu przez delegacje rozpocznie się w poniedziałek wieczorem i trwać będzie 10 godzin. Kompetencje ogólnego zgromadzenia organizacji światowej uzgodnione zostały przez 5 mocarstw. Osiągnięto kompromis między stanowiskiem delegacji australijskiej, domagającej się szerokiej wolności dyskusji, a żądaniami delegacji sowieckiej, pragnącej ograniczyć tę wolność.

UKŁAD SOWIECKO - WĘGIEŃSKI O ODSZKODOWANIACH

Moskwa 21.VI. Wczoraj podpisany został w Moskwie układ w sprawie odszkodowań węgierskich dla Rosji za straty wojenne. Węgry dostarczyć mają Związkowi Sowieckiemu towary wartości 200 milionów dolarów w/g. cen przedwojennych. Dostawy mają być dokonane w ciągu 5 i 1/2 lat. Ze strony sowieckiej układ podpisał Woroszyłow, ze strony węgierskiej premier tymczasowego rządu.

Gbra porodziła mysz... Oto pierwsze wrażenie jakie nasuwa się przy ocytaniu moskiewskiego wyroku.

Wszyscy wiemy, że w Sowietach za usiłowanie przekroczenia granicy, co kodeksy wszystkich innych państw świata uważają za jedno z najłżejszych przewinień, dostaje się od 5 do 8 lat. W tym wypadku natomiast akt oskarżenia zarzucał podświadomym tak wielkie zbrodnie jak: szpiegostwo, sabotaże, dywersje i to dokonane w czasie wojny, przeciw wojsku.

Czem wytłumaczyć "niezwykłą łagodność" wyroku?

Fiaskiem misternej reżyserii. Wbrew bowiem twierdzeniom propagandy sowieckiej, bezkrytycznie powtarzanym przez pewnych korespondentów zagranicznych, oskarżeni przyznali się tylko do znanych całemu światu faktów dalsze go istnienia polskiego państwa podziemnego i do jego komunikowania się z uznanym przez nich za władzę najwyższą - rządem w Londynie. Natomiast do żadnych innych zarzutów nie przyznali się, co potwierdził jeszcze raz gen. Okulicki w swym ostatnim słowie.

Okazało się, że nawet tajemne metody NKWD wydobywania "dobrowolnych zeznań" zawiodły wobec ludzi, którym przez 5 lat odziemnie śmierć zaglądała w oczy, a Gestapo stapało po piętach.

Te wyroki - bez względu jakie będą dalsze losy uwięzionych - świat cały zrozumie jako zupełne zakłamanie się wszystkich oskarżeń.

Moskwa zdała sobie sprawę, że to co się dzieje na sali sądowej naprawdę, szybko przedostanie się w świat, a to oznaczać będzie kompromitację nie tylko sowieckiego aparatu wymiaru sprawiedliwości - bo ten ma już ustaloną markę - ale i całego reżimu sowieckiego, co do którego tyle jeszcze pewne koła mają iluzji. A Sowiety - mimo wszystko - liczą się z opinią międzynarodową, szczególnie w chwili obecnej, kiedy chcą pozować na lidera obozu demokracji, przynoszącego wolność ludom świata.

Z całej sprawy wypływa cenna nauka. Od pewnego czasu

Londyn 21.VI. Wczoraj późnym wieczorem ogłoszono zeznania szofera i jednego z członków straży przybocznej Hitlera. Mówią oni, że w dniu 1 maja rano widzieli jeszcze Hitlera siedzącego na fotelu w schronie w towarzystwie Ewy Braun. Po południu natomiast spostrzegli obok schronu palące się zwłoki. Stan zwłok był taki, że można było ustalić ich tożsamość. Obok stały 4 puste banki z benzyną. Jeden ze strażników wyciągnął z płomieni zwłoki Ewy Braun, ktoś inny wyciągnął trupa Hitlera owiniętego w koc. Szofer Hitlera utrzymuje, że Hitler i Ewa Braun zastrzelili się, natomiast drugi świadek twierdzi, że zostali oni otruci przez przybocznego lekarza Hitlera. W dniu 30 kwietnia Ewa Braun oświadczyła szoferowi, że może ją już nazywać panią Hitler.

MARKSISTOWSKIE WYCHOWYWANIE NIEMCÓW

M.p.21.VI. Radio berlińskie podało dziś rano, że w najbliższych dniach otwarte będą szkoły na terenie Niemiec, okupowanym przez Sowiety. Mianowany przez władze sowieckie inspektor szkolny oświadczył, że dzieci zapoznawane będą z naukami Marksa. Język rosyjski będzie szeroko uwzględniany w programie nauczania.

ARESZTOWANIA WROGÓW REŻIMU SOWIECKIEGO W RUMUNII

Sztokholm 21.VI. Prasa szwedzka donosi, że w ostatnich dniach aresztowano w Bukareszcie 80 osób, oskarżonych o działalność przeciwko rządowi i "przyjaznym stosunkom rumuńsko - sowieckim.

W SKRÓCIE

- Podpisany został ostateczny układ w sprawie rozgraniczenia stref okupacyjnych w rejonie Triestu. Linia okupacji brytyjskiej biegnie o 15 km. na wschód od Triestu do granicy austriackiej.
- W Moskwie rozpoczęło się wczoraj posiedzenie komisji trzech mocarstw w sprawie niemieckich odszkodowań wojennych. Przewodniczy Majski.
- Król Haakon zatwierdził skład nowego rządu norweskiego na którego czele stoi przywódca partii pracy.

Świat anglosaski głowi się nad problemem, jaką przybrać właściwą postawę wobec Sowietów, aby nie być zmuszonym do ozygnięcia im wciąż nowych i jednostronnych ustępstw. Wyrok moskiewski dobitnie pokazuje, że tylko natychmiastowe i stanowcze demaskowanie wszystkich manewrów sowieckich wobec szerokiego masowego obywateli państw demokratycznych może zmusić Moskwę do odwrotu i rezygnacji z zabójczych dla wolności świata zamierzeń.

Z OSTATNIEJ CHWILI

"Wielkoduszność" Moskwy

M.p.21.VI. Dziś rano po ogłoszeniu wyroku radio moskiewskie nadało komentarz, w którym powiedziano m.in.: Świat widzi już nie tylko sąd sprawiedliwy, ale i wielkoduszny. Proces wykazał winę rządu londyńskiego. Sąd sowiecki jednak nie wydał wyroku, który mógłby wydać, albowiem narobał rosyjski chór, aby atmosfera w Polsce została oczyszczona dla zjednoczenia narodu polskiego.

X

Nowy Jork 21.VI. Bitwa o wyspę Okinawa kontynuowała się. Japończycy zepchnięci zostali na tak małą przestrzeń, że artyleria amerykańska musiała zaprzestać ognia, aby nie strzelać do własnych żołnierzy. Walki na Okinawie kosztowały Japończyków 87 tys. ludzi w zabitych i 2.500 wziętych do niewoli.